

GUVERNAREA

Tot mai deziluzionați și detașați... Mai mult de doi ani au trecut de când actuala alianță de guvernare a venit la putere. Datele statistice și diferite rapoarte de monitorizare arată o imagine mixtă, însă opinia publică aparent este mult mai univocă. În acest sens, rezultatele ultimului Barometru al Opiniei Publice (BOP) oferă o lectură îngrijorătoare (chiar dacă unele date din sondaj trebuie interpretate cu atenție, este clar că tendințele generale sunt proaste). Totodată, lăsând la o parte fluctuațiile relative ale ratingului partidelor și liderilor politici, alte date privind sentimentul general al publicului oferă un prilej pentru a estima *Zeitgeist*-ul societății moldovene la sfârșitul 2011.

O serie de întrebări din BOP sunt revelatoare în acest sens. În sensul evoluției generale al țării, un număr record de respondenți, 83,5%, consideră că „lucrurile merg în direcție greșită”. Destul de simptomatic, anti-recordul precedent a fost stabilit de PCRM în iulie 2009, în ajunul pierderii alegerilor parlamentare anticipate. Astfel, aceste date ar putea fi considerate de rău augur pentru AIE, dacă alegerile anticipate vor avea loc în decembrie. Nu mai puțin curios, datele privind veniturile familiilor sunt la nivel destul de jos, care practic coincide cu cel din ... iulie 2009. Adăugând datele care arată că 78,4% din respondenți nu cred că țara e guvernată de voința poporului, avem în fața noastră un public dezamăgit și detașat. E timpul pentru schimbare? Aparent da, cel puțin dacă să dăm crezare indicelui Gallup al stabilității politice: -47,5%, anti-record istoric din nou!

...și eurosceptici. Moldovenii par deziluzionați nu doar de modul în care actuala alianță guvernează țara, dar și în ideea integrării europene cu care această alianță a insistat să se identifice. Astfel, cota respondenților care ar vota aderarea la UE a atins cel mai jos nivel istoric (33,8%) și actualmente este mai jos decât suportul acordat pentru accederea la Uniunea Vamală Rusia-Belarus-Kazakhstan (45,6%). În spatele acestei evoluții, în mod indubitabil stă atât prestația slabă a AIE, cât și criza prin care trece actualmente UE. Deși actualmente integrarea europeană rămâne idea fixă atât al mainstream-ului politic, cât și a discursului public, eșecurile pe plan intern și perpetuarea crizei politico-economice în UE ar putea repune în altă lumină dilema geopolitică veche a Republicii Moldova...

În această ediție:

- Drepturilor consumatorilor revin în vizor;
- Ce venituri alimentează consumul în anul curent?;
- Cauza creșterii lente a veniturilor bugetare;
- Expansiunea comerțului continuă să bată recorduri;

Autorii acestei ediții a publicației „Realitatea Economică”:

- Ana Popa, coordonator;
- Adrian Lupusor
- Elena Culiuc,
- Dumitru Budianschi

„Realitatea Economică” este o publicație economică lunară ce identifică cele mai importante evoluții economice și politice. Cititorii săi sunt decidenții de politici, directorii executivi ai companiilor locale, străine și ai băncilor comerciale, reprezentanții instituțiilor internaționale, ambasadelor și partidelor politice, jurnaliștii economici.

Acronimele și abrevierile utilizate:

f-a-p – față de anul precedent; f-t-p – față de trimestrul precedent; f-l-p – față de luna precedentă, T4’07 – trimestrul patru 2007; Jan’09 – ianuarie 2009; BNS – Biroul Național de Statistică; ANOFM – Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă; BNM – Banca Națională a Moldovei; EG – Expert-Grup; MDL – leul moldovenesc (valuta națională); p.p. - puncte procentuale;

EXPERT-GRUP este un centru analitic independent din Moldova, a cărui misiune este de a oferi mediul propice manifestării gândirii libere și netriviale, fapt ce va permite instituției să fie un lider în furnizarea unor analize economice obiective și să promoveze în mod eficient idei și soluții inovatoare pentru problemele economice cu care se confruntă Moldova în procesul transformării economice, dezvoltării societale și integrării europene.

Date de contact:

adresa: MD-2012, Moldova, Chișinău, str. Columna 133, oficiul 1
telefon: 373 -22 -930014
fax: 373 -22 -211599
email: info@expert-grup.org
web: www.expert-grup.org

CLIMATUL DE AFACERI

Rezultatele unei inspecții recent derulate de către angajații Ministerul Afacerilor Interne au reactualizat subiectul drepturilor consumatorului.

Astfel, tot mai frecvent sunt identificate cazuri de comercializare a produselor contrafăcute sau cu termen de valabilitate extins. Din păcate legislația în vigoare nu contribuie la prevenirea unor asemenea încălcări. În prezent Inspectoratul pentru Protecția Consumatorului¹ poate să deruleze doar inspecții anuale, iar agenții economici supuși controlului sunt avertizați din timp. Problema este agravată și de faptul că amenzi aplicate în aceste cazuri nu sunt suficient de mari pentru a descuraja asemenea practici în rândurile agenților economici ce au fost penalizați anterior. Nivelul scăzut de încredere a consumatorilor față de producția comercializată afectează la rândul său și producătorii ce activează în conformitate cu prevederile legale. Prin urmare, revizuirea pachetului legislativ ce vizează interesele consumatorului este esențială pentru crearea unui mediu de afaceri favorabil.

Unul din subiectele centrale ale Strategiei Naționale de Dezvoltare 2012-2020 prezentate² recent de către Ministerul Economiei și Comerțului vizează nemijlocit dezvoltarea mediului economic din Moldova.

Obiectivele ambițioase se axează preponderent pe avansarea Moldovei în ratingurile internaționale de business, precum și pe facilitarea accesului la credite. Autorii strategiei își propun să ajungă în topul listei regionale până la sfârșitul anului 2020. Din păcate, unele obiective de termen lung specificate în Strategie intră în contradicție cu necesitățile de termen scurt sau chiar cu alte obiective stabilite de Guvern. De exemplu, nu este fezabil de planificat diminuarea numărului de inspecții derulate de autoritățile abilitate, în condițiile în care observăm o necesitate sporită de control (i.e. inspecții ANPC, inspecții premergătoare restituirii TVA, inspecții sanitare, inspecții pentru depistarea evaziunii fiscale în scopul reducerii salariilor în plic, etc.).

SECTORUL REAL

Schimbări în structura creșterii industriale. Se observă o revenire a creșterii industriale la ratele dinaintea crizei. Astfel, în septembrie, creșterea anuală a fost deja la nivelul unei singure cifre – 9,8%. Totodată, rezultatul pe perioada ianuarie-septembrie rămâne a fi unul foarte bun, cu o creștere de 10% f-a-p. Se menține tendința instaurată în lunile anterioare de desconcentrare a industriei prelucrătoare prin diminuarea ponderii grupei „industria alimentară și a băuturilor” datorată creșterii de doar 2,7% f-a-p la această grupă, față de creșterile semnificative (între 10% și 43%) la majoritatea din restul grupelor. Cu părere de rău, nu toate grupele care câștigă teren au un nivel de VAB per salariat mai înalt sau apropiat de cel din industria alimentară și a băuturilor (60,1 mii³), dacă admitem că grupele în mare măsură își vor păstra nivelele apropiate ale acestui parametru și pentru anul 2011.

¹ Inspectoratul General de Stat pentru Supravegherea Pieții, Metrologie și Protecția Consumatorului.

² Consultările publice au avut loc la 7 noiembrie 2011

³ Calculat în baza rezultatelor „Anchetei structurale în întreprinderi”, 2011, BNS, <http://www.statistica.md>

Stagnarea în sectorul de construcții continuă. În acest sens, construcțiile de clădiri rezidențiale reprezintă segmentul ce împiedică creșterea sectorului. Aparent, populația nu mai este dispusă să investească la fel de mult în imobil, astfel încât volumul lucrărilor în antrepriză în clădiri rezidențiale a înregistrat o scădere de 13,3% f-a-p în trei trimestre ale anului. Per total serviciile de construcții realizate în ianuarie - septembrie s-au menținut la nivelul anului 2010, cu anumite modificări în structură. Totuși o dezagregare pe tipuri de servicii denotă schimbări. Astfel, volumul de lucrări de construcții noi a scăzut cu 15,4 p.p. în timp ce lucrările de reparații capitale și cele de întreținere și reparații curente au crescut cu respectiv 20% și 27%.

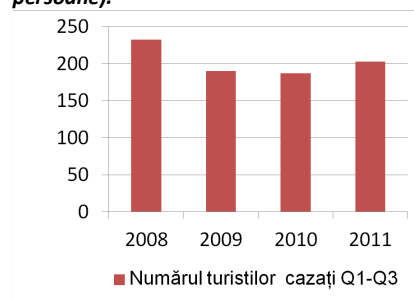
Revenirea serviciilor hoteliere la performanța înregistrată în perioada pre-criză (2008). Pe parcursul primelor trei trimestre ale anului curent atât turismului receptor⁴ cât și a turismului emițător⁵ au înregistrat creșteri semnificative de respectiv 33% și 17% f-a-p. Drept rezultat al acestor tendințe numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare a revenit în Q3'11 la 97% din nivelul înregistrat în perioada similară a anului 2008. Per total, între lunile ianuarie - septembrie a fost înregistrat un număr de turiști echivalent cu 87% din cel înregistrat în 2008 (Figura 1). Ținem să reamintim faptul că serviciile hoteliere au resimțit efectele crizei mult mai pronunțat decât alte sectoare, nu doar în Moldova, dar și în toată lumea. În acest sens o revenire la rezultatele pre-criză într-o perioadă relativ scurtă (comparativ cu serviciile de transport) este cu atât mai remarcabilă.

GOSPODĂRIILE CASNICE

Creștere lentă și neuniformă a salariilor. Din luna iulie ritmul de creștere a salariilor s-a temperat, în luna septembrie majorarea fiind de doar 0,3% f-a-p. Sectoarele în care salariile au înregistrat creștere reală anuală sunt: agricultura, industria extractivă, comerțul cu ridicata și amănuntul, activitățile financiare și învățământul. Astfel, stabilizarea în sectorul financiar și creșterea cererii pentru materiale de construcție au permis angajări noi și majorarea salariilor în aceste sectoare. De asemenea are loc convergența salariilor în sectorul bugetar. În septembrie, salariile în învățământ au atins nivelul salariilor în sănătate, pe când un an în urmă diferența era de cca. 20%. Totuși, salariile rămân încă relativ mici în învățământul primar și cel secundar general.

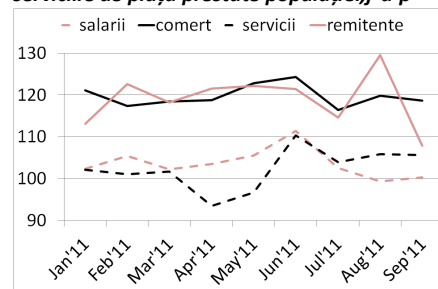
Ce venituri alimentează consumul? Creșterea salariilor însă cu greu poate explica creșterea consumului final al gospodăriilor casnice. Cifra de afaceri în comerțul cu amănuntul a avansat cu cca. 18% în Q3'11, iar cifra de afaceri pentru serviciile prestate populației cu 5,1%. Trendul comerțului cu amănuntul se aliniază mai mult trendului remitențelor și de această dată (Figura 2). Totuși, în luna septembrie pentru prima dată în acest an creșterea remitențelor a fost la nivelul unei singure cifre. Deși e prea devreme să venim cu o concluzie în baza unei singure luni, este de așteptat ca până la sfârșit de an ritmul de creștere a remitențelor să se modereze. Din structura remitențelor putem deduce că o mare parte dintre acestea vin din țările CSI, spre deosebire de situația dinaintea crizei, ceea ce este confirmat și de datele balanței de plăți a Republicii Moldova. Astfel, ponderea remitențelor în RUR s-a ridicat la aproape 20% (Figura 3),

Figura 1. Numărul turiștilor cazați în structurile de primire turistică cu funcție de cazare în Q1-Q3 2008-2011 (mii persoane).

Sursa: BNS;

Figura 2. Evoluția salariilor, remitențelor, cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul și serviciile de piață prestate populației, f-a-p

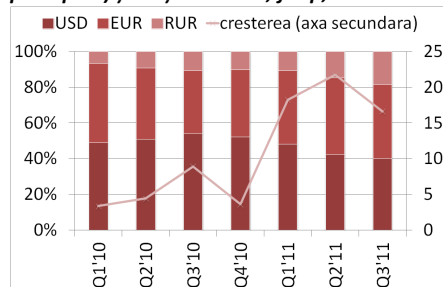

Sursa: BNS, BNM și calculele EG;

⁴ Turiști veniți în Moldova

⁵ Deplasarea rezidenților Moldoveni în străinătate

Figura 3. Evoluția transferurilor din străinătate conform structurii valutare (axa principală) și creșterea în %, f-a-p, 2010-2011

Sursa: BNM și calculele EG;

acestea crescând cu ritm de 100% în acest an. În același timp remitențele în EUR au crescut doar cu 25% în mediu.

Cu întârziere de o lună și depozitele persoanelor fizice par a-și tempera creșterea în pofida ratelor dobânzilor mai atractive. De asemenea, este evidentă neîncrederea populației față de situația pe piețele externe. Au avansat mai mult depozitele în MDL, pe când la cele în valută străină urmează un trend de stabilizare. În septembrie și octombrie rata de creștere a fost de 6,8% și 1,3% respectiv față 40,8% și 26,7% pentru depozitele în MDL.

FINANȚELE PUBLICE

Deși principalii parametri economici au depășit substanțial așteptările, Guvernul, inclusiv la sugestia FMI, a decis să manifeste prudență în atingerea obiectivului stabilit privind deficitul bugetar. Astfel, recent Guvernul a aprobat proiectul de lege privind modificarea legii bugetului de stat pentru anul 2011. Principalele prevederi ale rectificărilor sunt reducerea veniturilor și cheltuielilor bugetului de stat cu 38,36 mil lei. Chiar dacă evoluțiile din ultimele luni privind executarea bugetului în partea de venituri ne sugerau o posibilă rectificare spre reducere, pentru mulți această decizie a fost una neașteptată și greu de acceptat. În ultimii ani, cu excepția anului 2009, rectificările erau doar în direcție pozitivă.

Cum e posibil? Această situație este cauzată în cea mai mare parte de deficiențele sistemului fiscal, inclusiv de capacitatea scăzută de a asigura colectarea veniturilor fiscale. De asemenea, evoluția structurii și regimului tranzacțiilor din comerțul exterior, modificările structurii creșterii economice, precum și unele modificări în reglementarea TVA au putut contribui la reducerea relativă a veniturilor bugetare față de previziunile din bugetul aprobat.

Chiar și cu bani rămânem fără drumuri. În partea de venituri cele mai importante diminuări au fost efectuate la capitolele „granturile externe” cu 178 mil lei, „impozitele asupra comerțului exterior și asupra operațiunilor externe” cu 52,9 mil lei și la „taxele și plățile administrative” cu 26,1 mil lei. Iar, cele mai importante capitole la care au fost majorate veniturile sunt „TVA, total” cu 81,5 mil lei și la „Veniturile fondurilor speciale” cu 63,6 mil lei. În rezultatul modificărilor efectuate, cheltuielile capitale au fost diminuate cu 386 mil lei, iar cele curente au fost majorate cu 358,3 mil lei. Argumentele acestor modificări sunt tergiversarea efectuării unor lucrări capitale, pe de o parte, și insuficiența resurselor pentru asigurarea acoperirii necesităților curente, pe de altă parte. Sub aspect funcțional, au câștigat cel mai mult agricultura 141,3 mil lei și „asigurarea și asistența socială” 231,9 mil lei, din care 204 mil pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor de stat. Cel mai mult au fost reduse cheltuielile la „gospodărie a drumurilor” cu 334,6 mil lei, urmată de „serviciile de stat cu destinație generală” cu 117,9 mil lei și „gospodărie comunală” cu 107,4 mil lei.

SECTORUL FINANCIAR

Pentru prima dată în acest an, volumul creditelor bancare noi a rămas practic la nivelul anului precedent. Acesta s-a diminuat cu 0,4% în octombrie față de luna corespunzătoare anului precedent și cu 18,9% față de luna precedentă. După o creștere medie de circa 27% din primele 9 luni ale anului curent, o asemenea ranversare a trendului (Figura 4) a avut loc pe fundalul diminuării costului mediu al creditelor cu 1,9 p.p. în termeni nominali și 2,8 p.p. în termeni reali față de octombrie 2010. Acest paradox poate fi explicat de 2 factori: (i) stabilizarea creșterii creditării observată în ultimele luni ale anului 2011 după o perioadă de recuperare dinamică din anul precedent, când volumul creditelor noi creștea de circa 3 ori mai rapid față de anul curent; (ii) creșterea incertitudinii privind cadrul macroeconomic extern legat de criza datoriei suverane din zona euro și posibilele repercusiuni asupra economiei naționale. Astfel, cea mai mare contribuție au avut-o creditele acordate în valută străină (-2.2%), în special cu termenul de 6-12 luni (-32.3%) și peste un an (-8.1%) care de obicei sunt contractate de companii care practică activități de comerț extern.

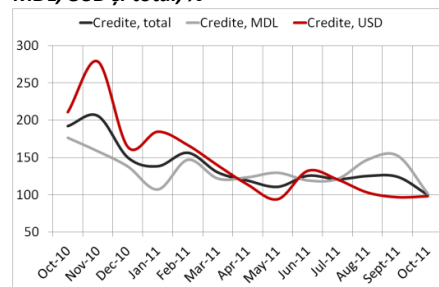
BNM a luat sub supraveghere specială BC „Universalbank” S.A. datorită nivelului insuficient de capitalizare, performanțelor financiare și manageriale modeste, precum și a litigiilor dintre acționari. Cu o pondere de circa 0,9% din total active bancare, dificultățile financiare ale băncii respective nu implică repercusiuni majore asupra întregului sector. Respectiv, acestea nu poartă vreun caracter sistemic. Mai curând, este vorba de un caz izolat al unei bănci care nu a reușit să-și restructureze „activele toxice” acumulate pe parcursul recente crize economice, precum și de un management al riscurilor mai puțin eficient. Astfel, conform datelor de la finele trimestrului 3, ponderea creditelor neperformante, în total credite este de 3 ori mai mare față de media pe sector (24,33% față de 8,13%), iar indicatorul eficienței calculat de BNM este de două ori mai mic (89,51 față de 174,17). Aceasta a avut un impact fundamental asupra nivelului de profitabilitate, „Universalbank” fiind, la moment, singura bancă care înregistrează pierderi. Prin urmare, banca s-a clasat pe ultimul loc în cadrul ultimei ediții a Ratingului performanței bancare elaborat de Expert-Grup (Figura 5). Totuși, credem că BNM va reuși să țină sub control situația, astfel încât banca să rămână solvabilă și să-și soluționeze probleme interne într-un ritm cât mai rapid.

MONEDA ȘI PREȚURILE

În luna octombrie prețurile au crescut cu 1,5% față de luna precedentă, ceea ce a constituit cea mai înaltă rată din anul curent. Aceasta a fost determinată, preponderent, de scumpirea serviciilor comunale (+3%) în urma ajustărilor tarifelor la gazele naturale prin conducte centralizate (+22,3%), dar și a scumpirii cu 4% a încălzirii centralizate. O altă contribuție semnificativă aparține mărfurilor alimentare (+1,1%), în special, datorită scumpirii ouălor (+14,6%), legumelor (+8,6%) și laptelui și produselor lactate (+2,4%). Cauzele principale au fost majorarea cererii și prețurilor externe, condițiile climatice și creșterea costurilor la materiile prime. Deși cu ritmuri mai inferioare, prețurile la mărfurile nealimentare la fel au înregistrat o evoluție ascendentă (+0,8%), în special pentru confecții (+1,1%) și încălțăminte (+1,7%). Aceasta denotă că pe lângă factorii cu caracter nemonetar, creșterea prețurilor a fost cauzată și de creșterea veniturilor disponibile ale populației.

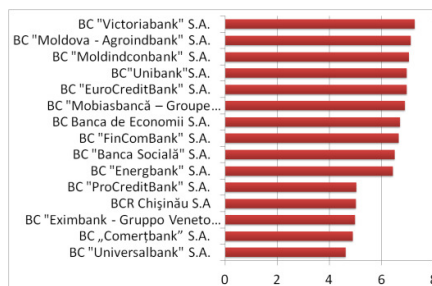
La finele lunii octombrie, indicele prețurilor de consum în expresie anuală a înregistrat cel mai înalt nivel în raport cu țările din regiune (8,9%). Deși discrepanța dintre inflația actuală și cea țintită de către BNM a crescut și,

Figura 4. Creșterea anuală a creditelor noi în MDL, USD și total, %

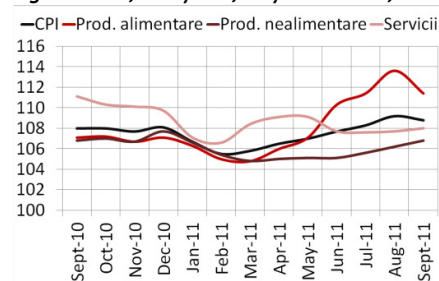
Sursa: BNM

Figura 5. Ratingul performanței bancare, tr. 3, 2011

Sursa: EG

Figura 6. IPC, IPPI și MO, creștere anuală, %

Sursa: BNS și BNM;

cel mai probabil, va crește și în următoarele 2-3 luni, aceasta ar putea fi urmată de un trend dezinflaționist pe parcursul anului viitor. Cauza constă în prevalența factorilor nemonetari care, de regulă, au un impact de scurtă durată și care nu pot fi controlați de banca centrală. Aceasta este confirmat de Figura 6 unde se observă o stabilizare a ratei anuale de creștere a volumului banilor în circulație (M0) în paralel cu creșterea indicelui prețurilor produselor industriale (IPPI). Având în vedere aceste circumstanțe și diminuarea așteptărilor inflaționiste pentru anul viitor, BNM nu a înăsprit politica monetară, rata de bază rămânând la nivelul de 10%, iar norma rezervelor obligatorii – la 14%.

COMERȚUL EXTERN

Expansiunea comerțului extern continuă să bată recorduri. Datele statistice pentru primele trei trimestre ale 2011 arată o expansiune continuă a schimburilor comerciale ale Moldovei. Astfel, în această perioadă exporturile au cunoscut o creștere de 56,9%, iar importurile de 40,1%, f-a-p. La ambele capitole nivelurile istorice record din 2008 sunt depășite cu mult. Totuși, se atestă și trendul de micșorare a ratei de expansiune a exporturilor și este foarte probabil ca acest trend să se consolideze și mai mult spre sfârșitul 2011 din cauza bazei statistice de comparație mai puțin favorabile în ultimul trimestru, dar și din cauza semnelor tot mai clare de apropiere a noul val de recesiune economică globală. Uniunea Europeană se află pe prima linie la confruntarea cu această criză și fără îndoială Moldova, pentru care piața comunitară este principală piață de desfacere, va simți consecințele acestei crize.

Nu sunt de omis nici datele care arată că actuala expansiune a exporturilor se explică prin expansiunea re-exporturilor. Acestea au constituit în această perioadă 47,1% din total exporturi, explicând 31,2% din creșterea. Pondere înaltă a re-exporturilor în mod evident știrbește din splendoarea numerică a „miracolului comercial” moldovenesc, dar și arată că această expansiune doar parțial este înrădăcinată în țesutul economic al țării. Astfel, din expansiunea re-exporturilor beneficiază un număr redus de companii, fiindcă re-exporturile de multe ori nu implică nici transfer de know-how, nici crearea considerabilă a locurilor de muncă. De aceea nu trebuie să ne mire situația în care exporturile avansează cu aproape 60%, iar producerea industrială crește cu 10%, iar crearea locurilor de muncă stagnează. Schimbarea paradigmei de dezvoltare e mai departe decât ne-am fi dorit...

ANEXĂ STATISTICĂ

TABELUL 1. MOLDOVA: PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICI PE TERMEN SCURT

	Mar'11	Apr'11	May'11	Jun'11	Jul'11	Aug'11	Sep'11	Oct'11
Rata de creștere a producției industriale, f-a-p, %	3,7	11,4	4,9	11,6	7,8	19,4	9,8	n.a.
Rata de creștere a vânzărilor cu amănuntul, f-a-p, %	18,4	18,8	22,8	24,2	16,4	19,8	18,7	n.a.
Rata de creștere a serviciilor prestate populației, f-a-p, %	1,7	-6,5	-3,3	10,0	3,9	6,7	5,6	n.a.
Exportul de mărfuri, milioane USD	182,9	175,9	173,6	172,5	181,0	186,0	182,6	n.a.
Importul de mărfuri, milioane USD	457,5	421,1	437,6	417,5	414,8	420,6	484,2	n.a.
Active oficiale de rezervă, milioane USD	1793,4	1918,4	1909,4	1901,5	1988,1	2018,9	1968,4	2018,9
Șomeri înregistrați, persoane, sf. perioadei	51204	48686	44719	41141	39146	37397	35482	34860
Rata de creștere a salariului real, f-a-p, %	2,2	6,8	5,5	11,4	2,5	-0,6	0,3	n.a.
Rata de creștere a veniturilor bugetare, cumul. f-a-p, %	9,7	5,3	7,9	10,1	9,3	9,3	11,2	n.a.
Rata de creștere a prețurilor de consum, f-a-p, %	5,8	6,5	7,0	7,7	8,3	9,2	8,8	8,9
Rata nominală de schimb valutar, sf. perioadei, MDL/USD	11,90	11,69	11,67	11,61	11,40	11,34	11,92	11,6
Rata nominală de schimb valutar, sf. perioadei, MDL/EUR	16,82	16,87	16,60	16,75	16,30	16,37	16,23	16,42
Rata de creștere a agregatului monetar M2, f-a-p, %	17,38	20,51	22,1	21,1	20,4	21,06	18,0	16,07
Rata de refinanțare a BNM, sf. perioadei, %	8,0	8,0	8,0	8,0	9,0	10,0	10,0	10,0
Rata dobânzii la depozite bancare, %	6,79	7,23	7,83	7,28	7,75	8,0	6,87	7,6
Rata dobânzii la credite bancare, %	14,6	15,05	14,59	14,20	14,32	14,06	14,11	14,03
Active bancare lichide, % din totalul activelor	33,2	32,82	33,34	31,77	32,30	32,68	31,67	32,91
Credite bancare nefavorabile, % din totalul creditelor	10,73	10,55	10,19	9,20	9,27	8,94	8,13	9,74
Depozite bancare în valută străină, % din totalul depozitelor	47,98	48,30	47,20	47,64	46,84	46,71	46,91	46,94

Sursa: BNS, BNM și calcule și estimări ale EG.

TABELUL 2. MOLDOVA: PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICI PE TERMEN LUNG

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Populația, milioane (fără regiunea transnistreană), sf. anului	3,618	3,607	3,600	3,590	3,581	3,573	3,568	3,563
PIB, miliarde USD, prețuri curente	1,981	2,598	2,988	3,408	4,401	6,055	5,403	5810
PIB pe cap de locuitor, USD la PPC	1923	2126	2359	2559	2720	3004	2839	3088
Rata de creștere a PIB, f-a-p, %	6,6	7,4	7,5	4,8	3,0	7,2	-6,5	6,9
Rata de creștere a consumului privat, f-a-p, %	18,5	6,2	10,1	7,0	3,6	4,5	-7,9	9,0
Rata de creștere a investițiilor în capital fix, f-a-p, %	19,2	11,0	17,7	2,8	10,5	-7,8	-37,2	17,2
Rata de creștere a producției industriale, f-a-p, %	15,6	8,2	7,0	-4,8	-1,3	0,7	-22,2	7,0
Rata de creștere a producției agricole, f-a-p, %	-13,6	20,8	0,8	-1,1	-23,1	32,1	-9,9	7,9
Cota industriei în PIB, %	20,5	20,5	19,1	18,0	19,1	13,9	13,0	13,3
Cota agriculturii în PIB, %	18,3	17,5	16,4	14,8	10,0	8,8	8,5	12,0
Exportul de mărfuri, milioane USD	805,1	994,1	1104,6	1060,8	1373,3	1646,0	1321,5	1582,1
Importul de mărfuri, milioane USD	1428,1	1748,2	2296,1	2644,4	3676,4	4866,3	3333,0	3855,3
Exportul de servicii, milioane USD	249,93	332,08	398,94	465,66	625,08	837,2	677,7	689,79
Importul de servicii, milioane USD	294,26	353,05	419,68	487,64	631,16	824,72	701,8	770,10
Investiții străine directe nete, milioane USD	73,64	147,8	190,86	234,16	522,04	691,49	112,0	198,9
Remitențe nete, milioane USD	440,2	659,5	868,8	1119,0	1419,4	1795,8	1106,8	1253,3
Contul curent/PIB, %	-6,6	-2,2	-8,1	-11,7	-15,2	-16,7	-8,6	-8,3
Activele oficiale de rezervă, sf. anului, milioane USD	302,27	470,27	597,44	775,3	1333,7	1672,4	1480,3	1717,7
Datoria externă totală, stoc, milioane USD	1929,4	1881,8	2078,1	2528,9	3355,9	4106,1	4368,8	4618,1e
Datoria externă/PIB, %	97,5	72,5	69,6	74,3	76,3	67,9	80,8	82,2
Datoria externă/exportul de bunuri și servicii, %	182,2	141,5	138,0	164,8	167,4	164,6	215,1	205,9
Rata angajării, % din populația de peste 15 ani	47,5	45,7	45,4	42,9	42,5	42,5	42,8	38,5
Rata șomajului, % din populația economic activă	7,9	8,1	7,3	7,4	5,1	4,0	6,4	7,5
Creșterea salariului real, f-a-p, %	15,4	10,1	6,8	14,2	8,0	10,2	9,0	0,7
Prețurile de consum, media anuală, %	11,6	12,5	12,0	12,8	12,4	12,8	0,0	7,4
Soldul bugetului public general, % din PIB	1,0	0,4	1,5	-0,3	-0,3	-1,0	-7,0	-2,5
Cheltuielile bugetului de stat, % din PIB	33,1	35,1	37,0	40,1	41,8	41,6	43,5	40,8
Cursul de schimb valutar, media anuală, MDL/USD	13,9	12,3	12,6	13,1	12,1	10,4	11,1	12,4
Rata de creștere a agregatului monetar M2, f-a-p, %	24,4	44,8	36,7	12,2	47,3	18,3	-3,8	18,4
Rata de refinanțare a BNM, sf. anului, %	14,0	14,5	12,5	14,5	16,0	14,0	5,0	7,0
Totalul creditelor bancare, % din PIB	28,5	30,3	30,2	33,6	40,2	39,8	41,4	37,2
Rata dobânzii la depozite bancare, media pe perioadă, %	12,7	15,2	13,0	11,9	15,1	18,1	14,7	7,56
Rata dobânzii la credite bancare, media perioadă, %	19,2	21,0	18,9	18,2	18,9	21,0	20,3	16,25

Sursa: BNS, FMI, BNM și calcule și estimări ale EG.

